

Albanian Grammar

Victor A. Friedman

A version of this grammar was published in

Studies on Albanian and Other Balkan Language by Victor A. Friedman Peja: Dukagjini. 2004.

alfabet-i

the alphabet

A a	as in <u>mama</u>
B b	as in <u>boy</u>
C c	as in heart <u>sick</u>
Ç ç	as in <u>cheap</u>
D d	as in <u>dog</u>
Dh dh	as in <u>this</u>
E e	as in <u>pet</u>
E ë	as in <u>sofa</u>
F f	as in <u>fall</u>
G g	as in <u>go</u>
Gj gj	as in <u>figure</u>
H h	as in <u>hat</u>

shqiptim

pronunciation

I i	as in <u>police</u>	Rr rr	trill
J j	as in <u>yard</u>	S s	as in <u>same</u>
K k	as in <u>skull</u>	Sh sh	as in <u>short</u>
L l	as in <u>belief</u>	T t	as in <u>stop</u>
Li ll	as in <u>pull</u>	Th th	as in <u>think</u>
M m	as in <u>marry</u>	U u	as in <u>fool</u>
N n	as in <u>notice</u>	V v	as in <u>voice</u>
Nj nj	as in <u>canyon</u>	X x	as in <u>adze</u>
O o	as in <u>more</u>	Xh xh	as in <u>job</u>
P p	as in <u>spot</u>	Y y	like in <u>future</u> , <u>une</u> (Fr.)
Q q	as in <u>cute</u>	Z z	as in <u>zinc</u>
R r	single flap (city)	Zh zh	as in <u>vision</u>

shënime

notes, observations

- Gj/Q** dorso-palatal stops, much as in Macedonian in the south, Serbian in the north. In Many Geg dialects, **Gj+Xh=Xh** and **Q+Ç=Ç** (this is the basis of an anecdote involving A. Kostallari). Minimal pairs: **ko** 'feed!', **kjo** 'this, nom. fem. sg.', **qo** 'wake up!', **ço** 'put' **gol** 'goal [soccer]', **gjol** 'lake, mire', **xhol** 'head of club'
- L** more palatal than French **L**, less so than Serbian **Lj** **djali** 'the boy'
LI less velarized than Russian **hard L** (**dh** also velarized) **djalli** 'the devil'
- P,T,K** are unaspirated.
T,D,C,X,LI,N,R,Rr are alveolar NOT dental! (except in some Geg) **re** 'cloud', **rre** 'roundworm'
- Y** less rounded than in French, higher than in Turkish. **ti** 'you/nom.' **ty** 'you/acc.' **tu** 'your/m.pl.'
- ^** denotes nazalization
- denotes length
- H** is pronounced with greater friction and is never elided intervocalically or finally in Turkish loans (hajvan, sahat, allah **vs.** thuhet, shoh) in Geg, **h** becomes **f** at the end of a word or before a consonant, e.g. shof, ftoft (shoh, ftohtë)
- ë** shows considerable variation in pronunciation from very low (almost [æ] in Korçë) to very high (e.g. in Turkish loanwords). Final unstressed **ë** is dropped in Geg (with compensatory lengthening of the preceding vowel çoban/çobanë) and is only pronounced distinctly in southern Tosk. Elsewhere like the French e-muet.

thexsim-i

the accent, stress

Stress is unpredictable & distinctive (pára'before'/pará'money'; béla'hoes'/belá'trouble'; xhakóni'seminary studies'/xhakóni 'the seminarian')

BUT generally on the last syllable of the stem. In Geg, a nasal or long vowel will be stressed.

Bevington's Rule: V -> [+stress] / _ (V) Co <(e, a, o, ë(C), -ull, -as, -ur, -azi, -thi, -çe)>]_{stem}
<-Verb>

déle 'ewe' (< ë) BUT rrufé 'lightning' (< ë); édhe 'female kid' VS edhé 'and'

afërina 'vicinity' BUT babá 'dad' (allatúrka BUT allaxhá 'shiny silk-cotton cloth')

pállto 'overcoat' BUT byró 'office, bureau'

átë 'father' BUT atë́ 'that'; díkë 'desire/dikë́ 'someone (acc.)'

lákër 'cabbage' çínërr 'greater titmouse' BUT hatë́r 'feelings', çakë́rr 'cross-eyed'

shémbull 'example' BUT fodúll 'vain' (< Turkish)

hápúr 'open' BUT abazhúr 'lamp shade' (flámur & flamúr 'flag')

Turkish -llë 'k, pl. llë́qe, -së́z, pl. së́ze (budallallëk, sojsëz), këllë́ç 'sword', këllë́f 'scabbard'

májtas 'leftward', póshtazi 'from under', fshëhurazi 'stealthily', práphti 'backwards', elbasánas, elbasánçe 'Elabsanian' (n., adv.); filxhánash=filxhánthi 'shell game'

EMRI: GJINI, NUMËR, SHQUARSI

the noun: gender, number, definite/indefinite

Forming the Definite**Njëjësi e shquar**

the definite singular: In general, masc = C + i, fem = V + a, "neut" (= fem) = + t

Mashkullor

ending	definite article	examples
-k, -g, -h -á, -í, -é ye>e nasal vowel (incl. all -u)	-u	shok-u 'comrade', zog-u 'bird', bari-u 'shepherd' ka-u 'ox', dra-u 'dregs', mi-u 'mouse', njeri-u 'person', dhe-u 'earth' pëlqyer-pëlqeri 'thumb', krye-kreu 'head [fig.]' (neuter kryet [lit.])
BUT -á -ó (proprs & expressives) -ë (< -á in Turkisms)	-ri -ni -ja	bli 'linden' (bli-ni 'sturgeon'), bri 'horn', dre 'deer', dru 'tree', fre 'rein', flori 'gold', gdhe 'gnarl', gji 'bosom', gju 'knee', hu 'stake', kalli 'ear of grain', kërci 'shin', kufi 'border', kushëri 'cousin', mulli 'mill', pe 'thread', mëlle 'swelling' sy 'eye', tra 'beam' [kryetra-ri BUT arkitra-u 'lintel'], turi 'face', ulli 'olive', zë 'voice', kalama 'young child', vulla 'garden bed', rogja 'river branch in delta' Maqo-ja 'Tom', leshko-ja 'fool'
elsewhere: -ë(C) (ë>ø)	-a	babë-baba 'dad', hoxhë-hoxha 'teacher', dajë-daja (also dai-daiu) 'maternal uncle', bacë-bacë 'older brother', kumbarë/kumtarë-ra 'godfather', kallfë 'apprentice', papë 'pope', toskë-toska 'Tosk man', Kolë-Kola 'Nick', kungull-i 'squash, gourd', djall-i 'devil' djalë-djali 'boy' (burrë 'man', kalë 'horse', gjumë 'sleep', lumë 'river', lëmë 'threshing yard', [ujë 'water', djathë 'cheese', ballë 'forehead', brumë 'dough'] libër-bri 'book', hatë-r-i 'feelings', çákëll/kllí, 'pebble' éngjëll-i 'angel', komunizëm -zmi, ardhës-i 'newcomer'
-ua>o, a few poly in -a	-i	ftua-ftoi 'quince', krua-kroi 'fountain', thua-thoi 'fingernail', etc. vëlla-i 'brother', baba-i 'dad', xhaxha-i 'paternal uncle', pasha-i 'general (Tk)', qehaja-i 'town crier', aga-i 'feudal lord', mulla 'mullah', budalla 'fool', usta 'master', kara 'black horse', qerrata 'scoundrel'

Femëror

ending	definite article	examples
-ë, -í, -ull, -ël -ur, -ër[r], -jë, -ië (e & ë > ø)	-a	fushë-fusha 'field', shtëpi-a 'house', vetull-a 'eyebrow', vegël-vegla 'tool' flutur-a 'butterfly', motër-motra 'sister', çinërr-çinrra 'greater titmouse', cucëll- cuclla 'nipple', endëz-a 'cobweb, blossom' nyje-nyja 'knot', ngrë-nie-ngrë-nia 'eating' (dhënie, qenie, thënie), mómie-mómia 'mummy', kapakllíe-kapakllía 'lidded rifle'
other vowels (-ë>ø)	-ja	raja-ja 'non-Muslim Ottoman subject', rrufë-ja 'lightning', gjë-ja 'thing', pallto-ja 'overcoat', kinostúdio-ja, pardesy-ja 'light overcoat', grua-ja 'woman', hua-ja 'loan', dua 'Muslim prayer' [=only 3 F in -ua] déle-delja 'ewe', BUT karríge-karrígia 'chair' çokane-çokania 'cowbell, knocker' (avoid gj, nj)

Asnjanës (Ambigjen)

neuter

(verb=sg, def art. = pl, NA ata 'this' GD this=masc, nyja =masc or fem, adj = Msg, Fpl)

for example:

Same rules as for indefinite plural

të folur, të folurit 'speaking'	verbal nouns (> fem e)
të kuq, të kuqtë 'red dye'	nominalized adjectives
ujë, ujët 'water'	substances (all shifting to masc., e.g. uji, ujëra)
krye, kryet 'head'	head of body, beginning, source vs kreu (krërë) 'head' of cattle, organization, chapter (formerly also ballë 'forehead, front')

ujët e ftohtë or uji i ftohtë; mbi kryet e mi, në krye të vet/krerët e Ballit Kombëtar

një e qeshur e gjatë vs me ata të qeshurit e tij

i ri, e re, të/e rinj/reja, të ri (= rini) (u lidha të ritë e mi me këtë djalë)

e keqja = të keqtë

SHUMËSI I SHQUAR

the definite plural:

indef pl:	add:	examples:
V'(C)	-të	shtëpitë, rrufetë, gratë, miqtë, deshtë 'sheep', bijtë 'sons', djemtë 'boys', qentë 'dogs', gjapërinjtë
-t	-ët	lotët 'tears' netët 'nights'
V'CC, V'C, (= -s, -ëz, -ër)	-it	peshqit, bujqit 'farmers', prindërit, njerëzit, nxënësit, mësuesit,
other	-t	delet, dyert 'doors', muajt 'months', qepët 'onions', qepat 'beaks', arkëzat 'casket'

Lakim-i Declension

ACC. = NOM except M & F def. sg:

DEFINITE ACCUSATIVE

Masculine

def. nom. = V' + i
Otherwise

indef Nom + -në
def Nom + -n

vëllanë, babanë
lisin, mikun, dheun,ftoin, zërin, pëlqerin, Maqon

Feminine

indef. nom. = V'
indef. nom. = -C
Otherwise

-në
-ën
-n

rrufenë, shtëpinë, pardesynë
fluturën, motrën
lulen, anën

Neuter

acc. = nom.

GENITIVE-DATIVE

Masculine

indef. gen.-dat. = def. nom.
def. gen-dat = add -t to indef. gen.-dat.
BUT masc nouns with nom. def. in -[j]a take endings of fem decl.

vëllai, lisi, miku
vëllait, lisit, mikut
babe, Maqoje & babës, Maqos

Feminine

indef gen-dat. = indef nom. + -e

-ë , -[ë]C> Ø, -C
V [not i] + je
elsewhere -e

ane, motre, endëze 'cobweb, blossom'
deleje, rrufeje, tetoje, pardesyje
fluture, shtëpie

def. gen.-dat. = def. acc. but n > s

indef. nom. = V'
indef. nom. = -C
Otherwise

-së
-ës
-s

rrufesë, shtëpisë
fluturës, motrës; also babës
lules, anës, tetos; also laros

Neuter

indef nom.-acc. + i

Add -t to the indefinite genitive-dative.

uji, të foluri
ujit, të folurit

NOTE: This means the indef gen-dat. neut looks exactly like the gen-dat. masc., whence the tendency to assimilate.

"neuter" paradigm

NA	ujë	ujët	folur	folurit
GD	uji	ujit	foluri	

masculine paradigm

N	ujë	uji
A		ujin
GD	uji	ujit

INDEFINITE & DEFINITE GENITIVE-DATIVE PLURAL

Add -ve to the indef. nom.-acc. pl. (-t > -të-)

lisave(t), nxënësve(t), miqve(t), peshqve(t), lotëve(t)

def. can add -t to -ve, but this is facultative

INDEFINITE ABLATIVE PLURAL (rare, facultative (-ve can be used instead), but still a 4th case)

def. NA pl. -t > sh; -ë# > -Ø; -tsh, -shsh > -tësh, -shësh

-t, -sh	-ësh	lotësh 'tears' netësh'night's', deshësh (vjeç/e = adj. of pers'l age: djalë/vajzë pesë vjeç/e
V'CC, V'C, (= -s, -ëz, -ër)	-ish	peshqish, bujqish 'farmers', prindërish, njerëzish, nxënësish, mësuesish,
other	-sh	delesh, dyersh 'doors', muajsh'months', qepësh 'onions', qepash 'beaks', årkëzash 'casket', shtëpish, rrufesh, grash, miqsh, , bijsh 'sons', djemsh 'boys', qensh 'dogs', gjapërinsh

Notes

- The nominative functions as the vocative (thirrore). (Also lex'l items, e.g. biro!) Usually indef: O Idriz!, but fem in -ë = def. O Drita!, possessed = def. O shpirti im!, titles = def. O shok! but O shoku Rexhep! (Particle O = normal but omissible).
- The locative (vendore), which was in -t added to the indef. nom. sg. (jetët, pyllt, fikt, malt) but ë>Ø (misrit, letrët), also çastit, shëlgut, 'willow' is now considered dialectal (between rivers Mat & Vjosë = Central Albania & north Toskëri) and obsolete. Only occurs after a preps. (mbi, me, më, në, nën, nëpër, për, përmbi). Lit. lg. uses prep. + acc. or plain abl.

Shumësi i Emrave Femërorë - Trajta e Pashkuar The Plural of Feminine Nouns - The Indefinite Form

Prapashtesë Suffix	Rreth Environment	Shenime dhe Shembuj Notes and Examples
-a	consonant or ë(>ø) esp. -ër, -ël, -ëz -ull, -ur	vajzë- vajza 'girl', motër - motra 'sister', endëz-endëza 'cobweb, blossom' petull - petulla 'fritter', gogël - gogla 'acorn' mollëz-a 'cheekbone', gjepur 'pretext' - gjepura 'nonsense' ALSO: pëllë-pëlla 'milk-cow/goat/sheep'
-ø	vowel (stressed a, e, i, o, and unstressed e) also many mono- syllabic roots in -ë sometimes -a ~ -ø for lexical differentiation	dele 'sheep, ewe', rrufe 'lightning', kala 'fortress', shtëpi 'house', hua 'loan' anë 'side', ditë 'day', enë 'utensils', gojë 'month', gjurmë 'trace', këmbë 'foot, leg', këngë 'song', jetë 'life', lugë 'spoon', mollë 'apple', plagë 'wound', rrënjë 'root', rrugë 'street', shkallë 'step' udhë 'way' kafshë 'animal, lopë 'cow, shtazë 'beast' dhjetë kokë dhen 'ten head of cattle' kokat e qepëve 'the heads of onions' brinjë 'ribs' / brinja 'side'
-ra	for collectives	verë -ra 'wines' (vs. vera 'summers'), gjë -ra 'things'
irregular		grua - gra 'woman', derë -dyer 'door', dorë - duar 'hand', natë - net 'night'

Asnjans

neuter (all inanimate, pl. = F)

-ra (= collectives, tend to be epicene) djathë 'cheese' def. sg. djathët or djathi or djatha (e.g. in Korçë, but not in gjuha letrare) indef. pl. djathëra

Shumësi i Emrave Mashkullorë - Trajta e Pashkuar The Plural of Masculine Nouns - The Indefinite Form

Masculine plurals have 4 primary endings: Ø, -ë, -e, -a

Note, some masculine plurals have more than one acceptable ending (çorap -ë, -e) others now have a prescribed ending different from that in the reference grammars and bilingual dictionaries (elementë > elemente)

Prapashtesë suffix	Shënime dhe Shembuj notes and examples
Ø also -V[-round]+s, -ër, ë	nxënës 'pupil', maqedonas, mësues, përkthyes, arbër, ballë 'forehead', dukë 'duke' qen 'dog', thi 'hog', sy 'eye', muaj 'month', lot 'tear', kumtër/kumbarë 'godfather', maharaxha, muze 'museum', laro 'cur, piebald dog', va 'ford', rrush 'grape', mulla

In general, -ë is for animates, -e for abstract inanimates, and -a for concrete inanimates, but exceptions abound.

The following final syllables represent derivational affixes that generally take -ë for some or all plurals.

Those marked * are supposed to use -ë consistently. Those marked ∞ are supposed to show the animate -ë / inanimate -e contrast.

first element	final element
a	c* ç* f* k l m n p* q r sh* ∞[n]t∞ z
e	c ç* k* l n* r sh* ∞[n]t z
i	d∞ k l m n* r *s]t∞
o	ç k l ll n r sh ∞[n]t* z
u	c (f) k* l m n q sh

The table which follows illustrates plurals according to suffix or final syllable. Items marked * are unusual in their class. Items marked Ø are specified as not occurring. Items left blank are not specified. Order is reverse by suffix BUT items showing only -ë are placed first and items showing other consistencies (-ë/-e; -e only) are placed last

animate in -ë	inanimate in -ë	plural in -e	plural in -a or other
Ø	çarcaf, paragraf, fotograf	Ø	Ø
tullac 'baldy'	kupac 'wooden lunchbox'	Ø	Ø
binjak 'twin', romak, baxhanak	kapak 'lid', dajak 'stick', oxhak 'hearth', zambak 'lily'	Ø	gja/k-qe 'feuds'=shkak 'cause', cak 'marker', lak-leqe 'snare'
mesap 'Mesappian'	dollap 'cupboard'	Ø	
hutaq 'absent-minded person'	cylaq 'pizzle'	Ø	
gungaç 'hunchback', kovaç 'blacksmith'	gjembaç 'thistle'	*baç 'herdsman', ilaç 'medicine', kulaç/eç 'bun'	
general	*kuintal '100 kg'	central, festival, ideal, kristal, mal 'mountain'	
dibran	*aeroplan, tigan 'skillet', karvan, jargavan 'lilac', koçan 'cabbage'	dyqan 'shop', han 'inn', oqean, organ, plan, stan 'summer hut', vullkan	
barbar, shqiptar	*kalendar, hambar 'granary', rezevuar	pazar, zar, seminar, honorar	
dollibash 'tamada'		mishmash	
memec 'mute', dordolec 'scarecrow'	dhëmbec 'loom reed'	*kotec 'coop, crib'	*kec 'kid', guralec 'pebble', karkalec 'grasshopper', kastravec 'cucumber', spec 'pepper'
kryeneç 'stubborn'	gjyveç 'stew'		
lejlek 'stork', mjek 'dr.', çek 'Czech'	byrek, dyshek, lek, fishek		çe/k-qe 'check'
rekordmen, kapiten	hosten 'spur'	liqen 'lake'	beden 'fringe'
postier, berber	fener 'lantern', karakter, trans portier	minder 'couch', kuartier	
arbëresh, kalesh	kableshe 'pulp, cone'	rrebeshe 'cloudburst, calamity'	flakaresh 'slap'
atlet, lanet 'devil'	planet	det, fakultet, qytet, marifet, sh tet	
mekanik, kreshnik	ibrik		mik/q 'friend', armik 'enemy', fik 'fig', rrezi/k-qe 'danger'
latin, pinguin	kofin 'basket'		
ilir	peshqir, zinxhir 'chain'	manastir, panair, hir 'will, sake'	
gjirokastrit, komit, parazit	*satelit	boksit, grafit, deficit	*shirit 'tape'
artist			
shok 'friend', streptokok, maçok 'tomcat'; also -log	flok 'hair', palok 'dried fig string'; dia-log		bllok/blloqe
gogol 'bogey', kaqol 'walnut, blockhead'	kaçamol 'small/immature corncob'	gjoll 'lake, mire'	sokol 'goshawk', stol 'stool', goal 'goal'
faqoll 'animal with head dif color fr body'		gjoll 'patch of sown ground', voll 'whim', kontroll	
kampion, gjiton	kamion, timon 'steering wheel', vagon	ballkon, ciklon, elektron, fron 'stool, throne', hormon, sallon, -ion	person, kupon, napolon 'napoleon's or', -fon
punëtor 'worker'	lakror 'pie', fjalor	auditor, korridor, kor	
barkosh 'potbelly'	kabloshe 'tuft'		kosh 'basket', djalosh/djelmosha
patriot, suljot, idiot			lot-Ø
marangoz 'cabinet maker', tifoz '[sport]fan', bajloz 'ambassador, sea monster'		lloz 'bar, bolt'	mitraloz, rrognoz 'rush mat', kavanoz 'jar'
poetuc 'doggerel writer', gjeluc 'cockerel'			ngrehaluc 'braggart' majuc 'point, tip'
matuf 'dotard'			
kopuk 'tramp'	bishtuk oil lamp'		
somnambul			
majmun, spiun	bastun, sapun, pirun 'fork'	kanun, çun 'fishing boat'	çun 'boy'

animate in -ë	inanimate in -ë	plural in -e	plural in -a or other
argat 'day-worker'	∅	kat 'storey', kombinat	shtr/at'bed',kun/at'bro-in-law'-etër
elefant	∅	restaurant	
xhambaz'horsedealer'	∅	kafaz 'cage'	
dembel 'lazybones'	∅	hotel, tunel,akuarel,bel 'waist',zabel'grove',	bel'hoe',gjel'rooster',harabel' sparrow',çengel'hook',tegel' hem',tel'wire'
student,docent	∅	aksident,argument,element	
borgjez	∅	qymez'coop',trapez'trapezoid'	*brez'sash,generation'
heraklid,invalid	∅	hibrid	
civil,katil,kopil	∅	idil	bilbil,automobil,cupil'joist',ka ndil,karafil'carnation'
kont,rinoqeront	∅	front,horizont	
jetim'orphan',thatim'skinnybones'	∅	botim,vendim,kërkim	qilim,trim'hero'
mustakoç	∅	∅	përboç'hearthstone'
∅	*kilo/centi-gram,	diagram, telegram	
∅	*auto/trolejbus	papirus,pus'well', virus	
∅	∅	alliazh'alloy',ambalazh	
∅	∅	kortezh	
∅	∅	elozh'elegy'	
∅	∅	stadium,kostum,album,simp ozium,kacarrum'corn cob'	
∅	∅	ansamb/ël-ble, cik/ël-kle	

ë animate beings (polysyllabic, oxytonic) & some inan's by analogy mostly suffixed. SEE TABLE
a few final nasals add -rë: blī 'linden',brī 'horn', drē 'deer', drū 'tree',frē 'bridle/rein', trā 'beam', ALSO krye-krerë,
other dhëmb 'tooth', çam, sllav, ALSO pëlqyer-pëlqer 'thumb'

e inanimates and abstracts -im, -ion, -um, -us, -Ct, -d, -azh,-ezh,-ozh, many polysyllabics in -l, -n, -r,
(>F if inanimate) vend 'place', insekt, kopsht'garden', raft'shelf', fakt, konvikt, katund
others include (all > F) mal 'mountain', fis 'tribe', komb 'nation', lloj 'type', qejf 'fun', kamp, mikrob, virus,
motiv, tank, triumf

a nouns in -ër libër - libra litër, metër, pjepër 'cantaloupe', also burrë - burra
polysyllabics in -fon, -oz, -il, -ec telefon, mitraloz 'machine gun', fitil, kastravec, fatos'hero'
many mono & some disyllabics (mostly in -p,-b,-m,-n,-l,-r, a few in -s,-z,-c) [hap 'step', kolektive > F)
cep 'corner', çap'step, pace; hunting-dog', grep'hook', agrep'scorpion', qep'beak', plep'poplar',
xhep'pocket', nip'nephew, grandson', rrip'slope', tip'type', top'canonball', trup'body', qyp'jug',
gjemb'thorn', rremb'stream', krimb'worm', plumb'bullet', pëllumb'pigeon', dem'bull', trim'hero',
gjym'pitcher', man'mulberry', çun'lad', bel'troubles', tel'wire', gjel'rooster', çengel'hook',
bilbil'&whistle', fitil'wick', kandil'candle', stol'stool', bërryl'elbow', derr'pig', brez'belt', plis'clod',
fatos'hero', kec 'kid', spec'pepper', ndalc 'cock,hammer', viç 'calf', gjysh'grandpa', rresht 'row',
gërshet 'braid', qengj 'lamb', vidh 'English elm', zë-zëra 'voice' (zota'gods/zotërinj 'gentlemen')

ër (mbretën-ë>mbret-ënë) prind 'parent', nip^a, 'nephew/grandson', gjysh^a 'grandfather, atë 'father', kunat 'brother-
in-law', mbret (®j) 'king', princ 'prince', rob 'captive', skllav 'slave', lab, shenjt'saint',
(root a > e) frat'monk', dreq'devil', lugat'vampire, kec^a, mëzat'baby bull (1-3 yrs),shtrat 'bed'
etër,kunetër, skillevër, lebër, fretër, lugetër, mëzetër, shtretër

llarë aga, at 'horse', baba, pasha (also agë, babë, pashë), hoxhë (ë>a), subash 'bailiff',
usta 'master craftsman', xhaxha, dai(-u)-dajllarë 'maternal uncle'

lerë bej, dervish, efendi, haxhi, kadi, sheh

Umlaut, etc. dash - desh 'ram' rreth - rrrathë 'circle' njëri - njerëz 'person'
cjap-cjep 'he-goat' thes - thasë 'bag' vëlla - vëllezër 'brother'
kulaç-kuleç 'bun' gëthep-gëthapë 'tine, hook'
vllah-vlleh dhëndër - dhëndurë 'groom,son/bro-in-law'
krap-krep'carp' kalë - kuaj 'horse'
djalë - djem 'boy' vit - vjet (&vite) 'year'
gardh - gjerdhe 'enclosure' ka - qe 'ox'

new -o teatër/teatro (said to be spreading)

shumësi me <j>

plurals with <j>

k,g > q,gj + Ø (30=k, 10=g)

(mostly anim.)

k,g > q,gj + e (100=k, 45=g)

(mostly inan.)

-ir/-ur, -ll > -ij/-uj, j

+ a > e, ua > o

many monosyllabics = -je
either -je or -j

Vowels + -nj

a>e

-inj

--ërinj

-ra collectives
(> F)

plak/pleq'old man', armik'enemy',mik'friend', fik'fig', ujk'wolf, bujk'farmer', ndalk
'shieldfish', turk,larushk'wild grape', krushk'in-law', peshk'fish', vjeshk'sapling'
zog'bird'[=only-og exc. -log, -gog], shtrig'miser', jevg'Gypsy', murg'monk',
drang'kitten,cub', frëng'frenchman; [NB ballkano/dia-log = -logë; demagog-ë, demiurgë]
lak/leqe'snare,loop', cak'marker',shkak'cause', gjak'blood', , rrezik'danger',
dushk'oak,holly,leaves used for fodder',sfurk'scorpion', budalla-llëk, mus-
lluk(~ë)'cock,hammer'
prag'threshold', palavig'small log',lug'valley', drang'iron bar',shtërg 'stork',
burg'prison',lëng'liquid',miting, shëlg'willow'; bejleg 'dual', breg/brigje 'shore',
shëteg/shëtigje 'path'; [NB -ek, -ëk, -yk, -ok, non-mono in -ak, -ik [except rrezik] = -ë]

bir - bij'son', (BUT hir-e'sake'), lepur - lepuj 'rabbit', portokall-portokaj'orange., dell-
dej'vein',diell-diej'sun', kërmill-kërmij'snail', fyell-fyej 'flute', tingull - tinguj 'sound'
flámu/r-j vs flamúr-ë BUT gërbyell-gërbej'felly,wheel rim', & gavyell'hipbone',
kapërcyell'stile', rrëshyell'sleepwort'

bakall-bakej'grocer', hamall'porter', çakall'jackal', mashkull/meshkuj'male'

BUT: hall - halle 'trouble' huall - hoje 'honeycomb'

shall - shalle 'scarf' truall - troje 'plot of land'

kavall - kavalë 'flute' shuall - shoje 'sole[foot,shoe]'

BUT: mall - mallra 'property, goods'

pyll - pyje 'woods', zall - zaje 'alluvium', fill 'thread'

hell 'spit', yll 'star'

bari - barinj 'shepherd', ftua - ftonj 'quince', gjadexhinj , zanatçinj
bli-nj 'sturgeon', hu'stake', flori'gold', gdhe'knurl', gjj 'bosom', (but gjiret e detit), kall'ear
of grain/corn', kërci'shin', etc. [all those not mentioned elsewhere]; gju'knee'-gjunjë;
drurë ~ drunj~dru (dru-ri/druja) M = 'tree, wood, lumber' F = firewood, shillelagh'
kalama-j 'young child', vulla-[nj] 'garden bed', rojja -[nj]'river branch in delta'
but krua - kroje 'spring, stream'

budallenj, qerratenj, also, lumë - lumenj 'river', & dhaskál-dhaskénj, përrua-përrenj
'rivulet,creek', shpargër-shpërgë 'nj 'swaddling clothes'drap(ër) 'sickle', gjarp(ër) 'snake', shkëmb 'rock', thelb(b>p) 'kernel', shkop 'stick',
prift'priest', gisht^a'finger', zot 'master, mister' (zota 'gods')

mall 'property, goods', bulmet 'dairy product', mut 'shit', bar(ë) 'herb, grass',
pleh 'manure/plehra 'garbage' also fshat 'village', shi 'rain'
and gjak: gjakra 'types of blood', gjaqe 'blood feuds'

Nyja e Përparmeparticles of concord

Rasë	F	M	Sh
Emërore	e	i	
Kallëzore	të/e (1-4 def)		
Gjinore	të'		
Dhanore	së	të	
Rrjedhore	(1-4 def)		

1. Mbiemrat dhe emrat e nyjshëm, p.sh. i mirë, i ri, e re, të
re, të folurit (Emrat prejpjesore)

2. disa përemra pronorë (të mi[a], të tu[a])

3. përemri dëftor "i tillë"

4. Emrat e rasës gjinore

5. Numërorët themelorë dhe përemrat e pacaktuar gjithëtërë kur tregojnë një sasi shterues (të dy)

1-4: particle determined by head

preposed 1-3 + 5, 6: Number/Gender by head, case by function

7,8 (& some nom'l 1): gender fixed, number/case by function

Të/e: **e** is used if 1-4 immediately follow & form a constituent with a definite noun, otherwise (indefinite noun, preposed, in a
series, non-constituent relation, 5-8) **të** is used.Të/së: Same rule as for të/e, but substantivized and preposed adjectives take **së** if definite:

e së ardhmes BUT i një të ardhmeje të afërt

6. përemri lidhor "i cili"

7. Emrat e ditëve të javës (e hënë)

8. Disa emra që tregojnë lidhe gjaku

ose familiare: Zemra e s'ëmës

im	atë	yt	atë	i	ati
ati	im	ati	yt	ati	i tij/saj/tyre

Shembuj:

djalë i mirë e i dukur; djalin e mirë e të dukur; i miri djalë; të mirin djalë; i të mirit djalë; libri i djalit të dukur; libri i vajzës së bukur e të mirë; vajza e mirë; e mira vajzë; libri i së mirës vajzë; vajzën e mirë e të bukur, libri i [së/të] mirës dhe së bukururës vajzë, librin e të dukurit [dhe të mirit] djalë; një libër të së bukurës vajzë [kall.]; dele e djemve të dukur (em.nj.); dele të djemve (Pashq.F.Kall.;Sh.Em./Kall.), delja/delet e djemve, përveç nyjës së përparme, e cila e dallon formalisht nga përparmi pyetes...; jetës së qytetit e të fshatit; të dy 'both', të tetë 'the 8 of them' (or 8th); të gjithë 'everybody/thing'; të tërë 'the whole [thing]', e ka çantën e bukur=çantën e bukur e ka= =e ka të bukurën çantë=të bukurën çantë e ka 'she has the nice purse', e ka çantën të bukur=e ka të bukur çantën=të bukur e ka çantën=çantën e ka të bukur 'her purse is nice=she has the purse that is nice', E pashë vajzën, e cila është e mirë dhe e cila banon në Prishtinë 'I saw the girl who is good and who lives in Prishtina', Gjuha është pasqyra më e qartë e një kombi dhe e kulturës së tij 'Language is the clearest mirror of a people and of its culture'

Mbiemri

adjectives (F = default gender)

Prapashtesa suffix	Tip type	Shembuj examples
<i>Ms=Mp except as noted below</i> Ø:	procl. (-)fundit & pa- nonprocl. -V or Verb Cpd adj w/ F subst as 2nd element	fundit, parafundit, pafund,pagjumë,paatdhe alaturka, gri,blu, bezhë, bruto, fringo'brand-new',foleqesh syshqiponjë 'eagle-eyed'
Fp -a	procliticized -ë, -l, -r, -t (-V(j)) nonprocl. compounds in these	mirë, ëmbël, mbyllur,dobët,huaj,ve'widow/er' fatbardhë 'lucky',mendjemëdhenj 'arrogant' (m.pl.)
Fs,p -e	other procliticized (mostly -m, -q) nonprocl. in -s, -sh, -ë	afërm, sotshëm, kuq, pashoq tiranash, dykatësh, pyetës, krijues,gegë
Mp -ë (& Fs,p -e)	(-a/k,r,n(t);-ez;-i/k,v,t; -o/r,sh)	karakteristik (subst=karateristikë/a) horizontal, (subst=horizontale) socialist,sojnik,sojsëz, qesharak'humorous' punëtor,kinez,solemn

Adjectives formed from substantives (nouns) are generally nonprocl. and inflect like the substantive (cf. Ø-ë/e-e above):
plak-pleq;plakë - plaka, budalla-budallenj: budallaqe,
qejlili-nj 'fun-loving', inatçi-nj 'spiteful', def. inatçiu (F s.p inatçie, qejflie OR inatçeshë/a,qejfleshë/a)
trim/a-trime OR trimëshë/a

There are five 'irregular' procliticized adjectives + 2 more that are procliticized and inflect like substantives + 1 mixed:

Ms	Mp	Fs	Fp	
zi	zez OR zinj	zezë	zeza	'black'
ri	rinj	re	reja	'young, new'
madh	mëdhenj	mádhe	mëdha	'big, great'
keq	këqij	këqe	këqija	'bad'
vogël	vegjël	vogël	vogla	'small, little'
lig	ligj	ligë	liga	'thin, bad'
zoti	zotët	zonja	zonjat)	'able, master'
ø tjetër	ø tjetër	të tjerë	Jam i zoti ta bëj, Ai është i zoti i shtëpisë të tjera	'other'

Postposed adjectives do not decline.

Libri i djalit të mirë/djemve[t] të mirë

Preposed adjectives do, but then the substantive doesn't.

Libri i të mirit djalë/ mirëve djem, Librat të një të riut/ca të rinjve;
i veu, e veja

Shkallët e Mbiemrit (gradation of adjectives)

Shkalla pohore: Aliu është i madh (Krahasore: më i madh)

Shkalla krahasore e sipërisë relative: Aliu është më i madh se Murati.

Aliu është më i madh se (sa) i mirë.

Shkalla krahasore e ultësisë: Aliu është më pak i madh se Murati/se (sa) i mirë.

Shkalla krahasore e barazisë: Aliu është aq i madh sa Murati/sa i mirë.

Shkalla krahasore e sipërisë absolute:

Buzuku është më i vjetri i shkrimtarëve të letërsisë shqipe.

Buzuku është më i vjetri shkrimtar i letërsisë shqipe.

Buzuku është shkrimtari më i vjetër i letërsisë shqipe.

Shkalla sipërore: Aliu është... ..i mençur.

shumë/fort 'very',jashtëzakonisht 'extraordinarily/extremely',mjaft 'rather',fare 'quite',tepër 'too',
bukur shumë 'pretty much'

Përemri The Pronoun

Trajta të Shkurta

Trajta të Shkurta të Bashkuara

Vetor Pers'I

	nj		sh		
	1	2	1	2	
em	unë	ti	ne	ju	emphatic & Tosk 12 pl nom = + -ve
k,gj,dh	mua	ty	ne[ve]	ju[ve]	
rr	meje	teje	nesh	jush	

	nj			sh		
	1	2	3	1	2	3
k	më	të	e	na	ju	i
dh			i			u

	e	i	
më	ma	m'i	Geg u+e=jau
të	ta	t'i	
ju	ju		Na doesn't contract
i	ia		
u	ua		Na.e dha.librin

Dëftor demonstrative

	nj		sh	
	m	f	m	f
em	aj	ajo	ata	ato
k	atë			
gj,dh	atij	asaj	atyre	
rr	{a:si}	{a:so}je	asish	asosh
			syresh	

1. For the proximate demonstrative, a > kë- but Ns=ky & kjo
2. a > ø when following a preposition, but not in the nom
3. ai alternates with ay.
4. 'such a' i tillë, atillë, këtillë ; inflected like mirë.

Vetvetor reflexive
vete - vetja, veten, vetes, also vetvetja, etc.
vete = reflexive e.g. e mban veten 'he controls himself' (BUT mblodhi veten)
vetë = emphatic e.g. këlthiti vetë vojvoda 'the chief himself hollered'.
Gala ia ktheu duart vetvetes (F pl = veta)

Pronor Possessive

n	a			
g/d	my	your	our	y'all's
Ms	im	yt	ynë	juaj
	tim	tënd	tonë	tuaj
Fs	ime	jote	tënde	jonë
	sime	sate	sonë	suaj
Mp	mi	tu	tanë	tuaj
		të	tonë	
Fp	mia	tua	tona	tuaja
		të		
basic element	m	t/d	n	uaj

your[sg]	n	a	g/d
Ms	yt	tët	tyt
Fs	jot	sot	

prej tim bir, për tët bir, nga gjoksi i tyt ati
5) when substantivized, like definite substantives

	M	F	P
Nom.	-i	-(j)a	-t(ë)
Acc.	-in	-(ë)n	
Gen./Dat.	-it	-(ë)s	-ve(t)

e.g. ky është imi - yni - juaji
kjo është imja - jotja - jona
këta janë të mitë - tuajt - të sajat
një dijetar yni

- 1) his/her/their = i tij/i saj/i tyre inflect
- 2) svoj = i vet (Fp e veta)
- 3) Mp, Fp of My&Your_s take particle of concord (të mi, të të)
- 4) Ms Fs of Your_s when preposed to kinship terms:

Pyetës interrogative

Nom. **kush**, Acc. **kë**, Gen./Dat. **kujt** 'who'
Nom/Acc. **sa**, Gen./Dat. **save** 'how, so, as many'
ç, **çfarë**, **se**, **çka** 'what'
i/e sejtë 'from what (made of)'

Për se e do? Nga se është i sëmure? Ç'është kjo? Çka?
Çfarë njeriu është? E sejtë është kjo?

Lidhor relative: **çaktuar**/definite: **që**, **i cili**

pacaktuar/indefinite: **kush** 'who-', **cili** 'which-', **ç** 'what-', **sa** 'how many- ever': **Hajde me kë / cilin të duash.**

Pacaktuar:	who- -body -one		what- -thing		kind
(pakufishëm)	kush ²	cili ³	ç ⁴	çka ⁵	farë ⁶ /lloj ⁶
every- gjith-	x				x ⁶
such & such a akë	x	x		aksh	
each se-	x ⁷	x ⁷		x	
some-(spee) di-	x			x	x
some- any- çdo-	x			x	x
every- ever ndo-	x		x ¹⁰		
no- as-	x	x	A=no one B=not one	x ⁵	
	mos-	x		x ⁵	
	kurr-	x		x ⁵	x

- 1 gjithmbarë
- 2 tjetërkush shumëkush
- 3 njëfarë 'somekind asnjëfarë(lloj) but njëlloj
- 4 njëri-tjetri/njëra-tjetra-tetris...
- 5 hiç (emphatic)
- 6 -lloj
- 7 akë-gjithë-
- 8 disa
- 9 ndoca
- 10 as-njeri

gjithë tërë mbota mbarë tjetër (pl. tjerë-a) shoku-shokun, qi, qin kaq, aq shumë, plot, mjaft pak, ca

Ndajfolja Adverbs**Nga, ku, kah (vend)**

këtu(1)-aty(2)-atje(3)
 këndej/andej
 djáhtas/májtas
 drejtë/shtrembët
 (do)kudo=tekdo 'every'
 kurr -kund -kah,askund 'no'
 diku, akë(se)ku, ndokund 'some'
 kund 'any'
 diku=gjëkúndi 'somewhere'
 asgjëkúndi 'nowhere'
 tjetërkund = gjétkë = gjétju
 Kund nuk e gjete? 'Didn't you find it anywhere?'
 Kund nuk e gjeta.=I didn't find it anywhere
 E ke parë kund? 'Have you seen it anywhere?'
 sipër, lart/poshtë
 afër, pranë/larg
 brenda/jashtë
 përpára/prápa

Kur (kohë)

taní,tash[tí]/atëherë
 hërët/vonë
 shpejt/më vonë
 rrallë/dëndur, shpesh[herë]
 tashmë/akóma=énde=édhe(BvsR)
 gjithnjë,kurdó[hërë]/ kurrë
 dikur/çdo herë
 ditën/natën
 sonte/mbrëmë
 (në) mëngjes/mbrëmje-(mbrëma)
 pranverë/vjeshtë
 verës/dimrit (behar=pran±verë)
 sivjet 'this'/vjet 'last'
 tjetërpardje - pardje - dje - sot - nesër - pasnesër - tjetërpasnesër

Sa (sasi)

shume/pak
 mjaft/tepër
 kaq/aq
 -herë 'time'
 -fish 'fold'
Si (mënyre)
 kështu/ashtu
 mirë/keq
 shpejt/[dalë]ngadalë, avash[-]javash
Pse (shkak,sebe,arsye)
 përse
Çfarë (silësi) (+ gen.)

derivational affixes: -(i)sht, -'as/-'azi, -'thi, -'çe, procl. i > Ø

Parafjala**Prepositions**

Nom. nga (G: kah), te(k)/_(V)
Acc. me/pa, mbi/nën, ndër'among',
 për 'for', nëpër 'thru', më 'in,on,by,at,with'
 në 'in,on,of' (unmodified takes indefinite)
Abl. larg'far', afër'near',
 pranë'next to', mes/ndërmjet'among',
 midis'between', pára'before', pas'after',
 sipas'according to', prej'from,of',
 drejtë'toward', karshi/kundër'opposite',
 kráhas'alongside', rreth'around',
 brénda'inside', përveç'aside',
 gjatë'during', jashtë'outside'

Drejtime

directions
 veri 'north'
 jug 'south'
 lindje 'east'
 perëndim 'west'

Lidhëza**Conjunctions**

and,also: e,dhe,edhé,si edhé
 but: por, amá, po
 or: apó, óse, a
 than,for: se
 either-or: ose . . . ose . . .
 neither-nor: as . . . as . . .
 therefore: prandáj,kështu,ashtu,pra
 then: mandej,atëherë,pastaj
 whereas: kurse
 since/because: pasí,sepsé
 so that: për të + verb
 while: ndërsá
 until: derisá,gjersá,pasí
 except: veçsé
 although: sadó/sidó që, édhe pse
 however: sidoqóftë,mirëpo
 insofar as: me qenë se
 unless: veç në mos (+opt'v)
 [as] if: po [të],në(qoftë)se,[sikúr]
 nonetheless: megjithatë, sadomós

Muajt e Vjetit**Months of the Year**

Janári	Korriku
Shkurti	Gushti
Marsi	Shtatori
Prilli	Tetori [Shëmitër]
Maji	Nëndori [Shëmëhill]
Qershori	Dhjetori [Shënëndre]

Ditët e Javës**Days of the Week**

e Diel	e Enjte
e Hënë	e Premte
e Martë	e Shtunë
e Merkurë	

Kohët e Ngrënies**Mealtimes**

mëngjes	sillë
mesditë	drekë (ruček)
paradite(/)	pasdite (adv)
paradreke(/)	pasdrekë/-e
darkë	pasdarkë/-e

Numërorë**Numbers****Themelor**

një'	-mbëdhjetë(m)
dy (f. dÿ)	-dhjetë(f)
tre (f. tri)	but njëzet,dyzet
katër	-qind(m) (-ra)
pesë	+mijë (f)(pl. -a/-ra)
gjashtë	+milion(m.pl. -ë/a)
shtatë	+miliard(m.pl. -ë/a)
tetë	(num.-ë; disa=-[r]a)
nëntë	insert e
dhjetë	between
(zero)	each word
	dyzet e dy

Rendor (i.e.të)

1st=parë
3rd=tretë
4th=katërt
elsewhere,
add -të
-ë,-të > ø
insert e
& write as
one word
dyzetedytë
i njëjtë'same'

Thyesa

fem. card'l + fem. ord'l
një e katërta
një e dyta/dy të tretat
tri të katërta
tri të tetat
gjysmë 'one half'
çeyrek 'one fourth'
qindare 'one hundredth'
X-sh = 'the number X'
njësh 'unity',trësh'trinity
njësi'unit'

Aritmetikë

+ dhe/plus
- pa [heq nga]
x herë
÷ ndarë për
= bëjnë/mbeten
<u>substantivized</u>
4-> = f (katra)
dy/dyja
tre/tria

Pjesëza**particles**

a = interrogative
po, sigurisht
s', mos, nuk, jo
mbase, ndofta, ndoshta
vallë = [acaba]
bash = pikërisht = mu
ja = voilá
bilë 'even'
sidomós 'especially'
(po)thujase,gáti 'almost'
dot, fáre 'at all'
emphatic: dhe,sa,që,vetëm që
nëjse 'anyway. . .'

pa (-less, un-)

masc. dim. njerith 'uvula', qiellzë 'palate', babush, vëllako, birçe

fem. dim. këmbëz 'trigger', , rrugicë 'alley', çupkë, deriçkë 'back door [kapicik]', qepushkë 'seedling onion'

Folja
the verb

PRES STEM

e tashme present indicative (V)			e pakryera imperfect (V)/[C]			lidhore subjunctive =dëftore (V)[C] 2s = [ë]sh 3s = (j)ë		Urdhërore Imperative {j} ([ø]) <u> / <u([ni)]> { } = diphth-impv / mono-aor, pt	
j	jmë	ø im	em	emi	ja	nim	esha	eshim	
n	ni	ø ni	esh	eni	je	nit	eshe	eshit	
n	jnë	ø in	et	en	(n)te	nin	ej/esh	eshin	

AORIST STEM <U->

e kryera e thjeshtë aorist (v)a [ë]m{ë} (v)e [ë]t{ë} ([i/u])<ø> [ë]n{ë}		mënyra dëshirore optative (f)sha (f)shim (f)sh (f)shi (f)të (f)shin		but s[h]>ø: dërsin'sweat' vendos'decide ngjesh'knead' prish'spoil'	pjesorja participle [u]r{ë}	habitorja (H) pres <i>admirative</i> impf kam kemi kësha këshim ke keni këshe këshit ka kan kësh/kej këshin	
		(f)sha	(f)shim	sh>ç/n_			
		(f)sh	(f)shi	nj_, sh_			
		(f)të	(f)shin	s_ (opt'l)			

Foljet Ndihmëse

the auxiliary verbs have		be	have	be
e tashme			e kryera e thjeshtë	
kam	kemi	jam	jemi	pata patëm qeshë qemë
ke	keni	je	jeni	pate patët qe qetë
ka	kanë	është	janë	pati/pat patën qe qenë
e pakryera			dëshirore	
kisha	kishim	isha	ishim	paça paçim qofsha qofshim
kishe	kishit	ishe	ishit	paç paçi qofsh qofshi
kishte/kish	kishin	ishte/ish	ishin	pastë paçin qoftë qofshin
lidhore			pjesorja / habitorja	
kem	kemi	jem	jemi	pasur / paska qenë / qenka
kesh	keni	jesh	jeni	
ketë	kenë	jetë	jenë	
urdhërore			joveprore (ta., pabr., kr. e th.)	
ki	kini	ji	jini	kihët kihej u pat
				kihen kihëshin u patën

ZGJEDHIMI JOVEPROR

(pëson - vetëvetor)
mediopassive conjugation
(impers'l, pass'v, refl'v)
1. (V) verbs insert -h-
2. Aorist stem = active BUT
preposed u & -ø in 3sg
3. Analytics substitute
jam for kam

NDËRRIME FONETIKE:

- [1] 2p pres, impf, impv, <M>
[2] 23s pres indic'v (sbj=1s)
[3] aor
a. k,g,h ; a,e,i ,y +u ; other+i
b. -a/shë,-e,-a (p, l,r, dh, th)
[4] Pt - Adm, Opt
a. [u] r (ë) > ø
b. other ë > ø

Mënyra Dëftore

Indicative Mood

Koha e tashme: present tense

Koha e shkuar: past tense

e pakryera: imperfect (synthetic)

e kryera e thjeshtë: aorist

e kryera: kam + pt.

më se e kryera: kisha + pt.

e kryera e tejshkuar (aor-2): pata + pt.

e kryera e dytë: kam pasë + pt. (Geg perf.)

më se e kryera e dytë: kisha pasë + pt. (Geg plup.)

koha e ardhme: future tense

e ardhmja: do të + conj. / (Geg) kam + inf.

e ardhmja e përparme: do të kem + pt.

Mënyra Kushtore

Conditional Mood

e tashme = e ardhmja e së shkuarës (1)

e kryera = e ardhmja e përparme e së shkuarës (2)

do të + impf (1) do të + plup (2)

(kisha + inf) (kisha + past inf does not exist)

Mënyra Dëshirore

Optative Mood

e tashme = optative

e kryera = pastë + pt

Mënyra Urdhërore = imperative**Mënyra Lidhore** = të + pres, perf(conj.), impf, plup**Jussivi** : le të + lidhore**habitore** : pres, impf(pt - stem + H); perf=paska+pt;

plup=paskësh+pt

Lidhore - habitore : të + habitore**Pjesorja**

Participle

paskajorja (pohore): për të/me + pt (short pt)

(supine)

absolutivi: me të + pt [= 'upon/having']

forma e pashtjelluar mohore: pa + pt

[='without/before']

përcjellorja: duke/tue + pt (also dyke, tyke, tuj, tu,

ture)

e kryera: particle (të) pasë + pt (<M> = qenë w/out u)

I.1.A

a) punoj 'work'
kthej 'turn'

b) rruaj 'shave'
lyej 'paint, smear'

I.1.B

laj 'wash'
fshij 'wipe'

I.2.A

arrij 'arrive'
gogësj 'yawn'
kërcëllij 'gnash'
mbërrij 'arrive, reach'
përcëllij 'sing'
teshtij 'sneeze'

I.2.B

(për±)buj 'sojourn'
bëzaj 'call'
brej 'gnaw'
gjuaj 'hunt'
huaj 'lend'
kruaj 'scratch'
luaj 'play', 'dance', 'move'
mbaj 'hold'
mbroj 'defend'
mbuj 'knead'
quaj 'call'
rrej 'lie'
rroj 'live'
ruaj 'watch over'
truaj 'dedicate'
vërrej 'observe'
vlej 'be worth'
yej 'have insomnia'

II.1.A

hap 'open'
mat 'measure'
vendos 'decide'

II.1.B

ik- 'go away'
ec- 'walk'
hip- 'mount'

II.2.A

bjerr 'lose'
bredh 'run, stroll'
djeg 'burn'
dredh 'twist'
hedh 'throw'
heq 'pull'
kredh 'dip'
mbjell 'sow'
mbledh 'gather'
ndell 'call, coax'
ndjek 'follow'
nxjerr 'extract, publish'

pjek 'bake, meet'
rjep 'flay'
rrjedh 'leak, drip'
shtjerr 'unfurl'
sjell 'bring'
tredh 'castrate'
vjedh 'steal'
vjel 'gather, harvest'
vjell 'vomit'

NOT

ngredh 'incite' (=II.1.A)

II.2.B

fsheh 'hide'
ngjesh 'knead', apply, gird'
ndez 'light, kindle'

NOT (=II.1.A)

ngreh 'wind', build'
ndesh 'meet, encounter'

II.2.C

dal 'go out'
njoh 'know'
marr 'take'
shoh 'see'
rrah 'beat'

II.3.A

a) buças 'echo'
çokas 'knock'
gërgas 'annoy'
gërhas 'snore'
gërthas 'shout'
mërdhas 'feel cold'
rreshqas 'slip'
spërkas 'spray'
trokas 'knock'

b) bërtas (brit) 'shout'
këllas (kall) 'insert'
këlthas (klith) 'shout'
kërcas (kris) 'bang'
pëlças (plas) 'explode'
pëllas (pall) 'moo'
përkas (prek) 'touch'
thërras (thirr) 'call'
vërras (virr) 'bleat'

c) humbas (humb) 'lose'
flas (fol) 'speak'

II.3.B

shes 'sell'
zbres 'descend'
pres 'wait'

II.3.C

a) vras 'kill'
shkas 'slide'
ngas 'run'
ngjas 'happen'

b) pres 'cut'
dhjes 'shit'

III

bie carry, bring
bie fall
di know
dua want
fle sleep
ha eat
jap give
lë leave, let
ngre lift
nxë study
përzë chase off
pi drink
ri sit
shpie send, take, carry
shtie pour, shoot
them say
vë put
vjen come
zë take

NOTES ON WORD ORDER

më jep = normal
më jepni (pl. normal, sg. formal)
jepmë = informal
jepmëni = (pl. informal, sg. polite
informal)
nëm/ni = impolite or familiar
(mos ma jepni)

Shqipëria e shkretë 'wretched Albania'
E shkreta Shqipëri 'Poor Albania!'

Faiku është djalë i mirë 'F. is a good
boy' (subject is topic [what the phrase
is about])
Është djalë i mirë Faiku 'He's a good
boy, F. is' (complement is topic,
subject is comment)

(subject is topic, new information is
focus)

Atje është hoteli 'The hotel is over
there.' or 'Over there is the hotel'
(topic = location, focus = hotel)
Hoteli është atje 'The HOTEL is over
there' or it is the hotel that is over
there (topic & focus = hotel)

Më pret gruaja 'My wife expects me' (if
no object, order = VS)
Gruaja më pret 'My WIFE expects me'
(SV order = emphatic focussed
subject)
When object precedes verb it becomes
topic

E ke atë 'Do you have it'
Atë e ke 'Do you really have that one'
Atë ke 'Is it that one that you have'
E njeh dyqanxhiun = same idea

I = (V)**I.1.A (diphthong)**

Pt=-r, Aor=-m

a) o > ua and e > ye
in [3] pl., [4] & 3sg Aor <M>
but **not** optv.
impv. = ∅ (add -j- w/ V clitic)

b) ua > o/u and ye > e/y
in [3]sg & opt/ <M> not 3sg Aor
impv. = j

c) zíej 'boil,' 'simmer,' 'stew'
ndíej 'feel,
ie > i <M>
ie > je in [3], & optv.

I 1 B (monophthong)

Pt=-rë Aor=-më Impv=-j

shënime

i) blej 'buy' e>i [1]

ii) bëj 'do, make'
hyj 'enter'
add -r- [3]sg
(but not <M> 3s aor.)
impv = hyr
3s impf = hynt
(cf. III.2)

I.2.A&B (hybrid)

A. -i + -T- [3],[4] (>[C])

B. -V + -jT- [3],[4] (>[C])

shënime

i) gjej 'find' = gjet-
<M> = gjend-
ii) vete 'go' = [C] in pres sg
te > ∅ in rest of pres-stem:
ve- mi, ni, në; sh, jë
vajt - [3],[4]
(there is no impv, use shko-)

II = [C]**II.1.A (regular)****II.1.B**

1s = -i 23s = -ën

II.2 (ablaut)

PT = -ë / -l, -(r)r____
other (incl -ll) = -ur
rr > r [3]

incls. compounds, e.g. për-

A. e/je + l(l), r(r), k,g,q, dh
> i [1] > o [3]
k g > q gj [1],[3]; rr > r [3]

shënime

i) incl. dridh 'cause to shake'

ii) priër 'slant, lean, turn'
PT = priërë

B. e/je + h, sh, z
> i [1]

C. V > e [2]

V > i [1]

(except marr 'take' V > e)

V > o [3]

(except rrah 'beat')

shënim

shoh > pa - (V) [4]

[3] pashë, pe, pa

II.3 (Sigmatic)

A. a) as > it [1],[3],[4]
> et [2]

b)=a) OR (as > ∅ ë > a,i
[3],[4], impv, <M>)

c)=a) BUT (as > ∅ [3],[4])

B. es > it [1],[3],[4]
> et [2]

shënim

pyes>pyet [2],[3],[4]

C. a) as > it [1]

> et [2]

-s > ∅ = (V) -stem [3],[4]

b) (j)e > it [1]

-s > ∅ =V-stem [3],[4]

je>íe 3s aor <M>,PT(+r), adm

D. vdes 'die'

e > i [1]

es > iq [3]

s > k [4]

III (V) ~ [C], etj.

pres =

∅ më

∅ ni

∅ në

but ë>∅ / VV_

III.1 impv = ∅

pi 'drink' (elsewhere = (V))

III.2 V>i [1]but

impv = V+r (but pl impv = 2pl)

3sg conj = V+rë

ie>je impv, 3s conj, 13p pres

V>u [3] +r [3]sg (not 3sg <M>)

V > ë + në [4]

vë 'put' zë 'take'

nxë 'study' përzë 'chase off'

shpie 'send, take, carry'

shënime

i)shtie 'put, pour, shoot'

V > i [3],[4]

(=stem can = (V))

ii)ë 'leave, let'

[3] lashë

iii) bie 'carry' 'bring'

b > pr [3] pru/rë [4]

iv) bie 'fall'

[3] rashë, [4] rënë

III.3 e>i [1] impv=∅

A. [3]-[4]

di dit-ur

'know'

fle fjet-ur

'sleep'

ngre ngrit-ur

'lift'

B.

rri ndenj-ur

'sit'

ha [hë]ngr-ënë

'eat'

III.4.A vij 'come' = (V)

[2] vjen impv=eja(ni)

[3] erdh-

[4] ardh -ur

III.4.B jap 'give'

a > e [1],[2]

[3] dhashë

[4] dhënë

III.4.C

'say'

'love, like, want'

them themi

dua

duam

thua thoni

do

doni

thotë thonë

do

duanë

conj: thuash thotë

duash dojë

impf = thosh-, do-

<M> = --u--

impv = --uaj

[3] = thashë desh-- (3sg can = ∅)

[4] = thën-ë dash-ur (opt'v daça)

DIFFERENCES BETWEEN GEG AND TOSK

Victor A., Friedman

The two major dialect groups of Albanian are Geg (north) and Tosk (south). A significant bundle of isoglosses dividing the two dialect regions runs through the area south of the course of the river Shkumbî in central Albania and then along the the river Drin through the middle of Struga in the Republic of Macedonia. The overwhelming majority of Albanian speakers in former Yugoslavia speak one or another of the varieties of Geg, the only exception being the Tosk speakers of the Ohrid-Prespa region in southwestern Macedonia.¹

1. Phonology1.1 *Stress*

The stress patterns of Albanian dialects do not show significant variation (Gjinari 1970: 26). In general, Albanian stresses the final syllable of the stem, although there also exist certain classes of exceptions (see Newmark, Hubbard and Prifti 1982:15-18). One major difference between Tosk and Geg stress is in the treatment of Turkish loans in original final stressed *-a* or *-e*. In Tosk, Turkish loans are treated like other Albanian words with a final stressed vowel, hence *babá* 'father', *babái* 'the father', *teneqé* 'tin', *teneqéja* 'the tin', like native *vëllá* 'brother', *vëllái* 'the brother', *rrufé* 'lightning', *rruféja* 'the lightning'. In Geg, however, the stress is shifted back and Turkish loans are adapted to the pattern of nouns in final schwa or original short *-e*, hence *hállvë* 'sweetmeat', *hállva* 'the sweetmeat', *penxhére* 'window', *penxhérja* 'the window', like native *çúpë* 'girl', *çúpa* 'the girl', *déle* 'ewe', *délja* 'the ewe'. In the standard language, the solution has been to adapt a mixture of these. Thus both Tosk *babá* 'father' and Geg *bábë* 'father' are acceptable, but Geg *tenéqe* 'tin' and Tosk *penxheré* 'window' and *hallvá* 'sweetmeat' are all excluded (Kostallari 1976).²

1.2 *Vowels*

In Albanian, stressed schwa is characteristic of Tosk (and of the standard language) as opposed to Geg, which lacks it. Also, Geg drops unstressed schwa in many positions (with compensatory lengthening of preceding vowel in some cases), a feature that is represented in Standard Geg orthography, e.g. Geg *vlezër* 'brothers' ~ Tosk *vëllezër* 'brothers'; Geg *plāk.* 'old woman' ~ Tosk *plakë*.

Geg dialects all have phonemic length and nasality and as a result have between 14 and 19 vocalic phonemes.³ By contrast, Tosk lacks nasality and most Tosk dialects, including those of the region of Korçë that serve as the basis of the standard language, lack both length and nasality. These Tosk dialects of the Korçë region have seven phonemes: /a, e, i, o, u, ü, /.⁴ It should be noted, however, that intellectuals of Kosova and Macedonia insist that phonemic length is a legitimate feature of the Kosovar variant of Standard Albanian, i.e. this is one of those features that is a subject of variation within Standard Albanian, at least for speakers living outside of Albania (cf. Zymberi 1991).

As indicated above, Geg lacks stressed schwa (Albanian orthographic <ë>). One area of important variation in this regard is the correspondence of Geg nasal /ë/ (orthographic <ê>) to Tosk /e/ or /ə/, the distribution of which is complex, with southern Tosk being most consistent in the use of /ə/ (cf. Byron 1976b:102). Pre-War Standard Tosk had /ə/, but the post-War Standard has codified /e/, e.g. *zemër* 'heart' vs the dialectal variants *zëmër* and *zêmër*. Most of the Albanian dialects of Macedonia have fourteen vowels, viz. /a, e, i, o, u/ long, short, and nasal except nasal /ō/, which does not occur in any Albanian dialect. The /ü/ of other dialects here corresponds to /i/. The Central Geg dialects of Albania

¹For the most part, the dialects of Montenegro belong to Northwestern Geg, those of Kosov@ to Northeastern Geg, and those of Macedonia to Central Geg. The dialects of Central Albania (Southern Geg and Transitional) are spoken in some villages between Debar and Struga (Gjinari 1989:53-57).

²It should be noted that given the stress pattern in the Turkish source, it is Geg that uses stress shift and not Tosk, *pace* Pipa (1989:9). There are a few other lexical items where Tosk oxytone corresponds to Geg paroxytone, e.g. Geg *véri* Tosk *verí* 'north', etc. In such words, Southern Geg (Central Albania) patterns with Tosk. In clusters of two vowels such as /úa/, /ié/, /yé/, some northern Tosk dialects shift the stress onto the second vowel and treat the sequence as a rising diphthong (see Gjinari 1975:91-95). In all these instances, Standard Albanian follows Tosk (or southern Tosk).

³The dialects of Debar (Albanian Dibër) in Macedonia and Ulcinj (Albanian Ulqinj) in Montenegro are unique among Geg dialects in their lack of nasality.

⁴The Southernmost Tosk dialects of Labëri in Albania and Çamëri in Greece (Greek *Épiros*) have phonemic length. All Albanian dialects except those without phonemic high front rounded /ü/ (Albanian orthographic <y>) have these seven vowels as their unstressed inventory.

also lack /ü/ but add to this inventory mid front rounded /ø/ and /ø̃/ thus having the same number but not the same inventory of phonemes as Northeastern Geg including Kosova and Southern Geg including the villages between Struga and Debar (Albanian *Dibër*) in Macedonia, which all have /ü/ and nasal /ü̃/ (Gjinari 1989:102-106).⁵

1.3 Consonants

Standard Albanian has a phonemic contrast between strident palatal affricates /č, ž/ and mellow palatal stops /k, g/ (Albanian orthographic <ç, xh> and <q, gj>, IPA [tʃ, dʒ, c, ɟ]). Most dialects of Kosova (also parts of Macedonia such as Kumanovo and Debar), however, merge the two into palatal affricates (Gjinari 1989:156).

In Albanian, original /n/ became /r/ in Tosk but remained in Geg, e.g. Tosk *Shqipëri* 'Albania' ~ Geg *Shqipëri* 'Albania'. In Standard Albanian, rhotacized forms are prescribed with a few lexical exceptions (e.g. *dashnor* 'lover', cf. *dashuri* 'love').

Final devoicing in Albanian is characteristic of Northern Tosk and transitional Southern Geg but not of the Standard.

2. Morphology

2.1 Verbs

In Albanian, there is a host of variants in verbal morphology. Thus, for example, in Northern Tosk the ending of the first singular present and subjunctive in vocalic stem verbs contains /ń/, elsewhere 1 sg pres./subj. uses /j/, e.g. Northern Tosk *punonj* 'I work' (PRES) and (SUBJ) ~ other Tosk *punoj* 'I work' (PRES) and (SUBJ).⁶ The morphologically distinct subjunctive, which occurs only in the second and third persons singular, is lost through generalization in Kosova and Macedonia. Thus, for example, Standard Albanian (and the dialect of Korçë) opposes *punon* 'work' (23SG PRES INDIC) to *punosh* 'work' (2SG PRES SUBJ) and *punojë* 'work' (3SG PRES SUBJ).⁷ In Kosova, however, the suffix *-n* is generalized for both persons in both moods while in some dialects of Macedonia, e.g. Debar, the form in *-n* is generalized for the third singular in both moods and the suffix *-jsh* is used for both second singulars (v. Ajeti 1978:11-17, Barsha 1989:186-190).⁸ The presence of /š/ in the imperfect is characteristic of Geg (except the southeastern Geg of Albania), whereas its absence is characteristic of Tosk, e.g. Geg *punojsha* 'work' 1SG IMPF ~ Tosk *punonja* 'work' 1SG IMPF.⁹ The shape of the standard variant, *-ja* e.g. *punoja* 'work' 1SG IMPF -- is characteristic only of a small region just north of Southern Tosk, although the suffix /j/ followed by schwa, /e/, or Ø occurs throughout Southern Tosk as well as in Southeastern Geg (Gjinari 1989:248).

In Albanian, there is significant variation in the formation of pluperfects and in the shape of the participle, which is essential for a variety of analytic constructions. Geg has a series of compound perfects (perfects composed of a perfect or pluperfect auxiliary plus the participle) which are used to express what I have called pre-anterior taxis (Friedman 1981), i.e. a past resultative event prior to another past resultative event, as in *kam pasë shkue*, literally '(I) have having gone', *kisha pasë shkue*, literally '(I) had having gone'; both are translatable as 'I had gone' but with nuances of great distance in time. The following example illustrates this concept:

- (1) Është e vetmja brengë ... *shqiptoi* (AOR) më qartë ai, pasi *kishte folur* (PLUP) ... për një vajzë ... me të cilën e *kishin pasë fejuar* (CPD PLUP) prindët qysh në fëmijëri
'It is the only trouble ... he *said* (AOR) more clearly, after he *had spoken* (PLUP) about a

⁵The Albanian dialects of Macedonia and adjacent Central Geg dialects of Albania also have a characteristic diphthongization of stressed /i/ and /u/ to [aj, ej, əj] and [au, ou] in many environments, e.g. in Debar [šjít] for standard *shit* 'sell'-IMP, [noʊk] for standard *nuk* 'not' (Basha 1989:148-50). On the other hand, Geg in general tends to monophthongize original diphthongs, e.g. /ue > ū, ie > î, ye > ĩ/. As mentioned above, in Tosk there is variation between treating these as diphthongs, which is characteristic of northern Tosk, or as vowel sequences, which is southern Tosk and standard. (Gjinari 1989:201). In general, Geg has /vo-/ and Tosk /va-/ from original initial *o-, e.g. *votër* ~ *vatër* 'hearth' and /ue/ where Tosk has /ua/, e.g. *mue* ~ *mua* 'me'.

⁶This is part of a larger phenomenon of Geg /j/ ~ Tosk /nj/ (cf. Byron 1976b:99-102).

⁷Southern Tosk also has /-jë/ for the third singular subjunctive but it has /č/ for the second singular subjunctive (Gjinari 1970:64-66).

⁸The neutralization of the indicative/subjunctive opposition probably reflects the influence of Macedonian, which expresses this distinction syntactically, i.e. only with the modal subordinator *da* (equivalent to Albanian *të*).

⁹There is also considerable variation in the shape of the final syllable: /ja, je, ña, ñe, ñam, ñ~j, ĩ~j, jšna, jša, jše/ (Gjinari 1989:248)

girl ... to whom his parents *had engaged* him (CPD PLUP) in childhood.' (Friedman 1981:278)

Tosk would simply use a pluperfect in both instances. In the participle, Geg has short and long variants as in *shkue ~ shkuem* 'going' while Tosk has a single, rhotacized form as in *shkuar* 'going'. Also, in dialects where the aorists of the auxiliary verbs 'be' and 'have' are lost, the pluperfects formed with those auxiliaries in the standard language and other dialects are replaced by the imperfect (Basha 1989).

There is also variation in the expression of aspect. In Albanian, as noted above, the aorists of the verbs 'be' and 'have' are excluded from some dialects, which in turn affects the formation of pluperfects.

Morpho-syntactic differences between Geg and Tosk in analytic verbal constructions include the following: Geg infinitive of the type *me shkuem* (= 'with' + long participle) Tosk *për të shkuar* (= 'for' + subordinator + participle) 'to go',¹⁰ the Geg use of 'be' as the auxiliary of the perfect of intransitive active verbs as opposed to the Tosk generalization of 'have' for all active verbs (both dialects use 'be' for the perfect of medio-passive verbs), e.g. Geg *jam shkue* 'I am gone' but Tosk *kam shkuar* 'I have gone', the Geg future of the type *kam me shkue* ('have' + infinitive) 'I will go', as opposed to the Tosk type *do të shkoj* (particle based on 'want' + subordinator + present subjunctive verb) 'I will go', the Geg progressive of the type *jam kah shkoj* (present tense of 'be' + 'towards' + present tense verb) 'I am going' as opposed to the Tosk type *po shkoj* (progressive marker + present indicative verb) 'I am going' or *jam duke shkuar* (present indicative of 'be' + 'while' + participle) 'I am going', and the formation of gerunds Geg *tue shkuem* 'while going' ~ Tosk *duke shkuar* 'while going'. The following sentence illustrates differences in future constructions and other items:

(2) *Nuk kam me mûjtë me ardhë në Shqipni. Jo të tâna gjylopânat ishin të lame e të pastrueme.*

Tosk: *Nuk do të mund të vij në Shqipëri. Jo të tëra gjilpërat ishin të lara e të pastruara.*

'I will not be able to come to Albania. Not all the needles were washed and cleaned.' (after Pipa 1989:16-18)

2.2 Nominals

In Albanian the main variation is the generalization of /-i/ as the definite article for all masculine nouns in Kosova (or those in /-h/ but not in /-k,-g/ in Macedonia [normally masculines in /h,k,g/ take /-u/]) (Gjinari 1989:254-56), e.g. *bilbil/bilbili* 'nightingale/the nightingale' but *zog/zogu* 'bird/the bird', *krah/krahu* 'wing, side/the wing, side'; but in Kosova *zogi*, 'the bird', *krahi* 'the wing, side' and in Macedonia *zogu* 'the bird', *krahi* 'the wing, side'. Albanian also has a difference in the indefinite article (Geg *nji* 'one, a' Tosk *një* 'one, a'), which although phonologically based, was the subject of a potential, artificial morphological distinction.¹¹

In the expression of reflexive possession, Tosk lacks a morphologically distinct reflexive possessive pronoun, whereas Geg has *i vetë* 'one's own' for the third person, and this form has been adopted into the standard language. The use of *i vetë* 'one's own' in some Tosk writers for non-third persons appears to be a hypercorrection (Byron 1976b:118).

3. Variation and Standardization

Although a Tosk based standard was promulgated in Albania after World War Two and adopted by the ethnic Albanians of Yugoslavia in a process that lasted from 1968-1972. The lack of standardization before the publication of the standard reference tools of the 1970's made it extremely difficult for the foreign learner to know which forms to memorize. The following four examples are illustrative:

(1) Present tense of 'wait'

	SG	PL
1	<i>pres</i>	<i>presim</i>
2	<i>pret</i>	<i>pritni</i> OR <i>prisni</i>
3	<i>pret</i>	<i>presin</i>

Imperfect stem is based on second plural, therefore:

prisja, prisje, etc. OR *pritja, pritje, etc.*

(2) *gjen* 'find' Four possible third person singular medio-passive aorists:

¹⁰The Tosk type of construction also occurs in the Albanian dialects of Macedonia south of Debar. The Geg infinitive is permitted in certain expressions that have achieved wide currency, e.g. *domethanë* 'that is to say'.

¹¹Faik Konica proposed that Geg *nji* be used for feminine nouns and Tosk *një* for masculine, but his proposal was not accepted (Byron 1976a).

u gjet OR *u gjind* OR *u gjënd* OR *u gjend*

(3) *rri* 'sit' Four possible participles: *ndejt-ur* OR *ndëjt-ur* OR *ndenj-ur* OR *ndënj-ur*

The participle is the basis for both aorist and admirative paradigm, thus leading to four different sets of paradigms.

(4) *ha* 'eat' Two third singular aorists and an irregular participle, any of which can form the basis of the admirative paradigm:

hëngri OR *hangri*, participle *ngrënë*

third singular present admirative: *hëngërka* OR *hangërka* OR *ngrënka*

REFERENCES

Ajeti, Idriz. 1978. "Vështrim mbi përdorimin e konjukivit të gjuhës shqipe." *Kërkime gjuhësore* by Idriz Ajeti, 11-17. Prishtina: Rilindja.

Basha, Naim. 1989. "E folmja e qytetit të Dibrës." *Studime Gjuhësore II (Dialektologji)* ed. by Shaqir Berani et al., 137-221. Prishtinë: Insituti Albanologjik i Prishtinës.

Byron, Janet L. 1976a. "Faik Konitza dhe gjuha letrare shqipe" [Faik Konitza and the Albanian Literary Language"]. In: Edward Licho (ed.), *Faik Konitza 1876-1976*. New York: Vatra, pp. 49-51.

Byron, Janet L. 1976b. *Selection Among Alternates in Language Standardization: The Case of Albanian*. The Hague: Mouton.

Friedman, Victor A. 1981. "The Pluperfect in Albanian and Macedonian." *Folia Slavica*, 4:2/3. 273-82.

Gjinari, Jorgji. 1970. *Dialektologjia shqiptare*. Prishtinë: Universiteti i Prishtinës.

_____. 1975. *Dialektologjia shqiptare*. Tiranë: Universiteti i Tiranës.

_____. 1989. *Dialektet e gjuhës shqipe*. Tiranë: Akademia e Shkencave e RPS të Shqipërisë.

Newmark, Leonard, Philip Hubbard and Peter Prifti. 1982. *Standard Albanian*. Stanford: Stanford University.

Pipa, Arshi. 1989. *The Politics of Language in Socialist Albania*. Boulder: East European Monographs.

Zymberi, Isa. 1991. *Colloquial Albanian*. London: Routledge.

